

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО
ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ
ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ**

**Шевчук О.В.
Файфура В.В.**

Рецензенти:

Тарас Дивак, кандидат технічних наук, викладач кафедри цифрових, освітніх та соціо-економічних технологій

Василь Тимчишин, доктор філософії (PhD) за спеціальністю інженерія програмного забезпечення, старший викладач кафедри комп'ютерних наук, Західноукраїнський національний університет

Рекомендовано до видання
кафедрою цифрових, освітніх та соціо-економічних технологій
Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
(протокол № 1 від 29 серпня 2025 року).

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи за спеціалізацією для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), спеціалізації 015.39 Цифрові технології / уклад.: О. В. Шевчук, В. В. Файфура. Кам'янець-Подільський : Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут», 2025. 50 с.

Методичні рекомендації визначають загальні вимоги та встановлюють послідовність підготовки, виконання і захисту курсової роботи в межах освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Цифрові технології)». У рекомендаціях висвітлено основні етапи роботи над курсовим дослідженням: вибір теми, формулювання мети і завдань, складання плану, добір та опрацювання джерел. Документ також містить вимоги до структури, змісту та оформлення курсової роботи, зокрема до складання бібліографічного опису відповідно до ДСТУ 8302:2015. Окремо визначено порядок подання курсової роботи на перевірку, критерії оцінювання, організацію та процедуру її захисту. Особливу увагу приділено дотриманню принципів академічної доброчесності та перевірці оригінальності тексту.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), спеціалізацією 015.39 Цифрові технології, а також для науково-педагогічних працівників, які здійснюють керівництво курсовими роботами та беруть участь у їх рецензуванні й оцінюванні.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Загальні вимоги до курсової роботи.....	8
Вибір теми курсової роботи	12
Наукове керівництво курсовою роботою	14
Політика освітнього компонента	15
Академічна добросовісність.....	16
Етапи проведення дослідження	18
Структура курсової роботи	20
Зміст курсової роботи	23
Робота над текстом курсової роботи.....	24
Оформлення курсової роботи	26
Інформаційна база дослідження	30
Приклади оформлення бібліографічного опису з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015	32
Процедура допуску та проведення захисту курсової роботи	36
Оцінювання курсової роботи	38
Орієнтовна тематика курсових робіт	41
Додаток А	44
Додаток Б.....	45
Взірець оформлення розділів	46
Взірець оформлення рисунків.....	47
Використана література	48

ВСТУП

Сучасний розвиток суспільства характеризується інтенсивною цифровізацією майже всіх сфер життєдіяльності, зокрема й освітньої, що зумовлює підвищення вимог до якості професійної підготовки педагогічних кадрів. У таких умовах особливого значення набуває підготовка фахівців, здатних ефективно використовувати цифрові технології в освітньому процесі, упроваджувати сучасні підходи до навчання та забезпечувати належний рівень професійної освіти відповідно до актуальних потреб ринку праці.

Курсова робота в системі підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) за спеціалізацією 015.39 Цифрові технології є важливим складником формування професійних компетентностей і підготовки до майбутньої педагогічної діяльності в умовах цифровізації освіти. Майбутній фахівець у сфері професійної освіти повинен не лише ґрунтовно володіти теоретичними знаннями, а й уміти результативно застосовувати цифрові технології для організації, реалізації та вдосконалення освітнього процесу. Водночас важливими є здатність до безперервного професійного саморозвитку, критичне осмислення педагогічних інновацій, готовність адаптуватися до змін цифрового освітнього середовища та вміння ухвалювати науково обґрунтовані рішення з урахуванням потреб здобувачів освіти і вимог ринку праці.

Виконання курсової роботи спрямоване на розвиток у здобувачів освіти аналітичного та критичного мислення, умінь наукового пошуку, здатності працювати з цифровими інструментами й освітніми платформами, а також навичок інтеграції інноваційних технологічних рішень у професійну освіту. Підготовка курсової роботи забезпечує поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю, сприяє формуванню цілісного професійного бачення та готує майбутнього педагога до викликів сучасного цифрового освітнього середовища.

Курсова робота з цифрових технологій є самостійним дослідженням, орієнтованим на аналіз і розв'язання актуальних проблем застосування цифрових технологій у системі професійної освіти. Її виконання передбачає поєднання теоретичних знань із практичними вміннями використання сучасних цифрових інструментів, освітніх платформ і програмних засобів, а також системне опрацювання наукових і навчально-методичних джерел.

У межах такого дослідження особливого значення набуває коректне використання та осмислення термінології у сфері цифрових технологій, оскільки безперервний розвиток цієї галузі супроводжується появою нових понять і підходів. У процесі підготовки курсової роботи здобувачі освіти набувають

досвіду наукового пошуку, удосконалюють уміння аналізувати й узагальнювати інформацію, логічно структурувати матеріал, формулювати обґрунтовані висновки та аргументовано відстоювати власну позицію. Це сприяє розвитку критичного й аналітичного мислення, дослідницьких умінь і творчого застосування цифрових технологій у професійній освітній діяльності.

Згідно з ОПП 2024 р. у результаті виконання курсової роботи у здобувача вищої освіти формуються компетентності та досягаються програмні результати навчання:

К 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

К 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

К 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

К 04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

К 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

К 06. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

К 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

К 08. Здатність працювати в команді.

К 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

К 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

К 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

К 11¹. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

К 12. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

К 13. Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії.

К 14. Здатність керувати навчальними/розвивальними проєктами.

К 15. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

К 16. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення та інтегрувати їх в освітнє середовище.

К 17. Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.

К 18. Здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі/сфери відповідно до спеціалізації.

К 19. Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення для вирішення професійних завдань, відповідно до спеціалізації.

К 20. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.

К 21. Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці.

К 22. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.

К 23. Здатність виконувати розрахунки технологічних процесів в галузі.

К 24. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.

К 25. Здатність збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) відповідно до спеціалізації.

К 26. Здатність забезпечити якість освіти і управління діяльністю закладу освіти, відповідно до спеціалізації.

К 27. Здатність аналізувати соціальні процеси та освітнє середовище з позицій інклюзивності, враховувати потреби осіб з різним соціальним статусом й освітніми потребами, а також впроваджувати інклюзивні підходи та принципи соціальної справедливості у професійну діяльність.

ПР 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації).

ПР 04. Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.

ПР 06. Доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 09. Відшукувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію, що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим

програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.

ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених стандартом та освітньою програмою.

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

ПР 16. Знати основи і розуміти принципи функціонування технологічного обладнання та устаткування галузі (відповідно до спеціалізації).

ПР 17. Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності.

ПР 18. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі, пов'язані з вибором матеріалів, виконанням необхідних розрахунків, конструюванням, проектуванням технічних об'єктів у предметній галузі (відповідно до спеціалізації).

ПР 19. Уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузі (відповідно до спеціалізації).

ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях галузі/сфери.

ПР 26. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПР 27. Знати основи інклюзивної освіти та соціальної справедливості на рівні, необхідному для врахування різноманітних потреб учасників освітнього процесу та вміти впроваджувати інклюзивні підходи у професійну діяльність.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ

Основною метою курсової роботи є систематизація, поглиблення та практичне застосування теоретичних знань, здобутих під час вивчення освітніх компонентів професійної та практичної підготовки, а також розвиток умінь розв'язувати конкретні фахові завдання із застосуванням цифрових інструментів. У процесі виконання дослідження здобувачі вищої освіти вдосконалюють навички наукового пошуку, опановують підходи до інформаційного аналізу й тестування, що сприяє формуванню професійного мислення та готовності до впровадження інновацій.

Основними завданнями курсової роботи є:

- поглиблення знань щодо актуальних викликів цифрової трансформації освіти та аналіз ефективних шляхів застосування цифрових технологій у професійній підготовці здобувачів освіти;
- формування вмінь критично оцінювати інформаційні джерела: наукові праці, сучасні дослідження, практичні кейси, у яких висвітлено новітні методики, програмні засоби й технологічні рішення;
- розвиток дослідницьких компетентностей, зокрема здатності здійснювати методично обґрунтований пошук, систематизувати та інтерпретувати результати, визначати доцільні способи використання цифрових інструментів;
- активізація творчого пошуку та ініціативності здобувачів вищої освіти, що виявляється у розробленні й пропонуванні інноваційних підходів до організації освітнього процесу із застосуванням цифрових технологій;
- аналіз і порівняння передового досвіду у сфері цифрового навчання з власними напрацюваннями, формулювання науково обґрунтованих висновків і рекомендацій;
- розвиток умінь практичного впровадження результатів проведеного дослідження в освітній процес.

У структурі дослідження доцільно виокремлювати два основні напрями:

- теоретико-аналітичний (критичне опрацювання наукової та спеціалізованої літератури з проблем цифрових технологій, визначення ключових понять, методів і принципів, що становлять основу досліджуваної теми);
- практико-емпіричний (упровадження та апробація сучасних інформаційних засобів, інструментів і технологічних рішень у сфері професійної освіти, аналіз їх результативності та доцільності застосування).

Робота за зазначеними напрямками дає змогу здобувачам освіти розширити науковий світогляд, поглибити знання з цифрових технологій, набути досвіду поєднання теоретичних положень із практикою, а також розвинути здатність до критичного мислення й ухвалення науково обґрунтованих рішень.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Цифрові технології)» галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), спеціалізації 015.39 Цифрові технології для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у Навчально-реабілітаційному закладі вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут» виконання та захист курсової роботи є обов'язковою складовою навчального плану.

Курсова робота з цифрових технологій виконується здобувачами вищої освіти на III курсі навчання та є важливим етапом професійної підготовки.

Теоретичною підтримкою курсової роботи з цифрових технологій є ОК:

- Комп'ютерні мережі та інтернет технології
- Інформаційно-комунікаційні технології
- Вебпрограмування
- Мови та технології програмування
- Комп'ютерна графіка та дизайн
- Програмування на мові Python
- Технології проектування та програмування баз даних і знань
- Технології штучного інтелекту
- Апаратне забезпечення комп'ютерних систем
- Цифрові технології в галузі освіти
- Технології управління IT-проектами
- Проектування та розробка цифрового освітнього середовища

Курсова робота має відповідати таким вимогам:

Відповідність теми сучасним запитам – тема курсової роботи має бути актуальною, відображати сучасні проблеми та інноваційні тенденції розвитку цифрових технологій у системі професійної освіти.

Самостійний характер виконання – робота виконується здобувачем освіти самостійно з дотриманням норм академічної доброчесності, без проявів академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації чи фальсифікації результатів.

Коректність наукового апарату – курсова робота повинна містити чітко визначені мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, а також обґрунтовано дібрані методи дослідження, що відповідають темі роботи.

Грунтовність аналітичного опрацювання – передбачає глибоке вивчення та критичне осмислення наукових, навчально-методичних і нормативних джерел з проблематики цифрових технологій в освіті.

Обґрунтованість отриманих результатів – результати, висновки та пропозиції мають бути аргументованими, логічно вивіреними й підтвердженими аналізом теоретичного матеріалу та/або практичними напрацюваннями.

Послідовність і логіка викладу – матеріал має бути структурованим, викладеним послідовно і логічно, з дотриманням вимог наукового стилю та внутрішньої узгодженості між розділами роботи.

Мовна та стилістична грамотність – курсова робота повинна бути оформлена відповідно до норм сучасної української літературної мови з дотриманням вимог наукового стилю викладу та правил оформлення навчально-наукових праць.

Курсова робота має бути оформлена відповідно до встановлених стандартів, містити всі необхідні структурні елементи та подаватися на розгляд профільної кафедри у визначені терміни згідно з графіком освітнього процесу. Дотримання наведених вимог сприяє підвищенню якості курсової роботи, розвитку в здобувачів освіти академічних і дослідницьких умінь, а також формуванню відповідального ставлення до майбутньої професійної діяльності.

Під час виконання курсової роботи з цифрових технологій необхідно дотримуватися базових принципів, які забезпечують системність, об'єктивність і наукову обґрунтованість дослідження, зокрема:

- принцип цілісного підходу до аналізу цифрових технологій в освітньому процесі, що передбачає розгляд їх впливу на організацію навчання, формування професійних компетентностей здобувачів освіти та розвиток їх інформаційної культури;
- принцип комплексного використання методів дослідження, який полягає у застосуванні теоретичних, емпіричних і аналітичних методів для всебічного вивчення обраної проблематики, перевірки та уточнення отриманих результатів;
- принцип об'єктивності, що забезпечується зіставленням результатів власного дослідження з науковими напрацюваннями інших авторів, використанням різних джерел інформації та врахуванням як позитивних, так і проблемних аспектів застосування цифрових технологій;
- принцип єдності навчання і розвитку, який передбачає одночасне вивчення освітніх можливостей цифрових технологій та їх впливу на розвиток професійних, пізнавальних і творчих здібностей здобувачів освіти;
- принцип вивчення технологій у динаміці, що орієнтує на аналіз розвитку цифрових технологій, змін у підходах до їх використання та взаємозв'язків із сучасними освітніми тенденціями;
- принцип історизму, який дає змогу простежити еволюцію цифрових технологій в освіті, виявити стійкі закономірності та визначити перспективи їх подальшого впровадження;
- принцип поєднання інноваційності з обґрунтованістю, що передбачає використання сучасних інформаційних рішень і програмних засобів з урахуванням їх педагогічної доцільності, ефективності та можливих обмежень;

- принцип глибокого аналізу, спрямований на детальне вивчення функціональних можливостей інформаційних інструментів, умов їх застосування та результативності в освітньому процесі.

Курсова робота за спеціалізацією передбачає демонстрацію здобувачами вищої освіти рівня цифрової грамотності, володіння сучасними цифровими технологіями, програмними засобами та цифровими інструментами, необхідними для розв'язання практичних завдань у сфері цифрових технологій. У процесі виконання курсової роботи здобувачі мають продемонструвати здатність аналізувати сучасні цифрові технології, обґрунтовувати вибір програмних засобів, а також пропонувати ефективні технологічні рішення для опрацювання, зберігання та візуалізації даних. Курсова робота передбачає формування практичних навичок роботи з програмним забезпеченням, цифровими платформами та онлайн-сервісами, створення цифрових продуктів і ресурсів, розроблення програмних або інформаційних рішень, а також виконання аналітичних завдань із використанням сучасних цифрових технологій.

ВИБІР ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Визначення теми курсової роботи є одним із ключових етапів підготовки здобувача вищої освіти, оскільки саме на цьому етапі закладаються передумови актуальності дослідження, його теоретичної та практичної цінності, а також рівня зацікавленості здобувача у виконанні наукового завдання. Обґрунтовано обрана тема сприяє формуванню стійкої мотивації до науково-дослідної діяльності, розвитку професійного мислення та підвищенню рівня інформаційної і педагогічної компетентності майбутнього фахівця.

Під час вибору теми курсової роботи з цифрових технологій доцільно враховувати такі критерії:

- відповідність теми сучасним тенденціям розвитку цифрових технологій;
- наявність достатньої джерельної бази (наукових і навчально-методичних матеріалів);
- можливість практичного використання результатів дослідження;
- узгодженість теми з рівнем підготовки та науковими інтересами здобувача освіти.

Обираючи тему курсової роботи з цифрових технологій, здобувачам освіти доцільно орієнтуватися на власні професійні інтереси, актуальні проблеми цифровізації та можливість практичного впровадження результатів дослідження. Зважений і належно обґрунтований вибір теми є важливою передумовою успішного виконання курсової роботи, отримання якісного наукового результату та формування готовності до подальшої професійної діяльності в умовах цифрового середовища.

ЕТАПИ ВИЗНАЧЕННЯ ТЕМИ

1. **Ознайомлення з рекомендованим переліком тем курсових робіт.** Здобувачам освіти пропонується орієнтовний перелік тем, сформований відповідно до освітньої програми та спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізації 015.39 Цифрові технології.

2. **Пропонування власної теми курсової роботи.** Якщо здобувача цікавить проблематика, яка відсутня у запропонованому переліку, він має право ініціювати власну тему за умови її попереднього погодження з науковим керівником. Виконання курсових робіт на близькі за змістом теми в межах однієї навчальної групи не рекомендується. Самовільна зміна затвердженої теми не допускається та може бути підставою для недопуску здобувача до захисту.

3. **Погодження теми з науковим керівником.** Здобувач освіти може обрати тему з рекомендованого переліку або запропонувати власний варіант, обґрунтувавши його актуальність, елементи наукової новизни та практичну значущість.

4. **Затвердження остаточного формулювання теми.** Остаточний варіант теми погоджується з науковим керівником і затверджується профільною кафедрою в установленому порядку.

ВИМОГИ ДО НАЗВИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Тема курсової роботи має бути сформульована чітко, лаконічно (не більше дев'яти слів), конкретно та відповідати меті й завданням дослідження. У назві доцільно відобразити основний зміст, об'єкт і спрямованість дослідження, зосередивши увагу на застосуванні цифрових технологій у професійній освіті.

Не рекомендовано використовувати надмірно загальні формулювання, які не розкривають сутності проблеми. Зокрема, небажано розпочинати назву роботи словами: «Проблема...», «Деякі шляхи...», «Деякі питання...», «Дослідження деяких аспектів...», «До питання...».

ПОШИРЕНІ ПОМИЛКИ ПІД ЧАС ВИБОРУ ТЕМИ

До найбільш типових помилок у процесі вибору теми курсової роботи належать:

1. Надмірно широка тема, яка охоплює значне коло питань і ускладнює глибокий аналіз проблеми.
2. Надто вузька тема, що не дає змоги зібрати достатню кількість джерел для повноцінного дослідження.
3. Недостатня актуальність теми, коли її зміст не відповідає сучасним викликам цифрової трансформації освіти.
4. Нечітке або двозначне формулювання теми, що ускладнює визначення мети, завдань і логіки дослідження.

НАУКОВЕ КЕРІВНИЦТВО КУРСОВОЮ РОБОТОЮ

Методичний і науковий супровід курсової роботи здійснюють педагогічні та науково-педагогічні працівники, які мають належний досвід освітньої, науково-дослідної та практичної діяльності. Розподіл курсових робіт між керівниками визначається профільною кафедрою з урахуванням навчального навантаження. Науковий керівник бере участь у роботі комісії із захисту курсової роботи та спільно з іншими її членами оцінює результати виконаного дослідження.

До основних функцій наукового керівника належать:

- сприяння у виборі актуальної теми, уточненні мети та завдань роботи, допомога у формуванні розгорнутого плану виконання дослідження;
- надання рекомендацій щодо опрацювання наукових джерел, нормативних актів, довідкових матеріалів та іншої літератури, необхідної для підготовки курсової роботи;
- контроль за перебігом виконання роботи без надання готових рішень;
- проведення систематичних консультацій, надання порад щодо змісту, структури та оформлення курсової роботи;
- перевірка підготовленої курсової роботи перед допуском до захисту.

Ефективність виконання курсової роботи значною мірою залежить від якості взаємодії між здобувачем освіти та науковим керівником. Важливими умовами такої взаємодії є регулярний зворотний зв'язок, своєчасне й чітке погодження строків виконання окремих етапів роботи, а також належне врахування рекомендацій наукового керівника. Консультації можуть проводитися в очному або дистанційному (онлайн) форматі відповідно до затвердженого графіка та передбачають обговорення питань змісту, структури, методів дослідження й оформлення курсової роботи.

ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Здобувачі вищої освіти мають дотримуватися етапів і термінів виконання курсової роботи, визначених календарним планом, а також стандартів її оформлення. Очікується активна участь здобувачів у консультаціях із науковим керівником та виконання його рекомендацій.

Курсові роботи мають бути оригінальними та відображати авторські ідеї здобувача. Для підтвердження цього він завантажує роботу на офіційну електронну адресу plagiat@kpdi.edu.ua не пізніше ніж за 14 днів до захисту (<https://kpdi.edu.ua/nadislatty-robotu-dlya-perevirky-oryginalnosti-tekstu>).

Перевірка оригінальності курсової роботи здійснюється за допомогою спеціалізованих програм, рекомендованих НРЗВО КПДІ. Робота допускається до захисту, якщо оригінальність тексту $\geq 55\%$ (<https://kpdi.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/Polozhennya-pro-systemu-zapobigannya-plagiatu.pdf>).

Відсоток оригінальності курсової роботи не є тотожним оцінці, яку здобувач отримує під час захисту такої роботи.

Кафедра ухвалює рішення щодо допуску роботи до захисту, її доопрацювання або відхилення у разі виявлення порушень. У разі незгоди із результатами перевірки здобувач має право подати апеляцію, яка розглядається створеною комісією протягом тижня.

Виявлені запозичення вважаються правомірними у таких випадках:

- власні назви, найменування установ, робіт, бібліографічні посилання;
- усталені терміни та словосполучення, характерні для певної галузі знань;
- правильно оформлені цитати;
- самоцитування (фрагменти тексту автора з попередніх робіт), якщо це дозволено редакційною політикою.

У разі незначних технічних помилок, парафразів або цитат без належного оформлення робота може бути повернена автору на доопрацювання з можливістю повторної перевірки.

Роботу не допускають до захисту у випадках навмисного спотворення тексту або ілюстрацій, приховування запозичень, фальсифікації, фабрикації або некритичного використання матеріалів. Автор та/або особи, що сприяли порушенню академічної доброчесності, притягаються до академічної відповідальності.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Закон України «Про освіту» визначає:

академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Процедури та стандарти дотримання академічної доброчесності у НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» регулюються такими документами:

- Кодекс академічної доброчесності Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут» (<https://kpdі.edu.ua/wp-content/uploads/2022/04/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>);
- Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» (<https://kpdі.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/Polozhennya-pro-komisiyu-z-pytan-etyky-ta-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>);
- Положення про систему запобігання плагиату в академічних текстах працівників та здобувачів вищої/фахової передвищої освіти НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» та Відокремленого структурного підрозділу Кам'янець-Подільський фаховий коледж НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» (<https://kpdі.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/Polozhennya-pro-systemu-zapobigannya-plagiatu.pdf>);
- Декларація про дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» (https://kpdі.edu.ua/wp-content/uploads/2022/05/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti_dodatok1.pdf).

Під час виконання курсової роботи особлива увага звертається на дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності. Це передбачає:

- самостійне та добросовісне виконання курсової роботи, відповідальне ставлення до своїх обов'язків;
- надання достовірної інформації про результати власного дослідження, використані методики та джерела інформації;
- повагу до честі, гідності та інтелектуальної праці інших осіб;
- обов'язкове покликання на джерела у випадку використання ідей,

розробок чи тверджень інших авторів;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- використання лише перевірених і надійних джерел інформації та правильне оформлення покликань на них;
- звернення за допомогою у разі виникнення труднощів, якщо це стосується редагування тексту чи обговорення ідей, але не суперечить принципам самостійності.

У процесі виконання курсової роботи до **порушень академічної доброчесності** відносять:

1. Плагіат. Використання текстів, ідей, розробок чи результатів чужих досліджень без належного покликання на джерело. Це охоплює друковані й електронні ресурси, а також раніше захищені курсові, кваліфікаційні, кандидатські чи докторські дисертації.

2. Фальсифікація та фабрикація. Свідома підробка або спотворення вихідних даних з метою підтвердження власних висновків чи гіпотез, а також використання недостовірної інформації для обґрунтування аналізу.

3. Помилкове цитування. Неправильне або недостовірне покликання на джерела, зокрема випадки, коли зазначене джерело не містить інформації, на яку зроблено покликання.

4. Автоматичне генерування тексту без належного редагування та розуміння. Використання штучного інтелекту для створення значних частин тексту курсової роботи без критичного осмислення, перевірки достовірності та належного доопрацювання.

5. Підміна самостійної роботи автоматизованими рішеннями. Заміна індивідуального аналізу, розробки методології чи формування висновків результатами, отриманими за допомогою комп'ютерних систем, без належного доопрацювання.

6. Надання недостовірних даних. Генерація фіктивних або недостовірних даних для імітації дослідницької роботи за допомогою штучного інтелекту.

За **порушення принципів академічної доброчесності** під час виконання курсової роботи здобувач освіти може бути **притягнутий до таких форм відповідальності**:

- Попередження.
- Повторне проходження оцінювання.
- Зниження оцінки.
- Недопуск до захисту.

Дотримання принципів академічної доброчесності є запорукою успішного виконання курсової роботи та формування етичної дослідницької культури.

ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Процес виконання курсової роботи включає декілька послідовних етапів, які забезпечують системний підхід до дослідження та гарантують якісний результат. Кожен етап має свою мету і завдання, починаючи з вибору теми та завершуючи захистом роботи перед комісією.

1. Вибір теми та узгодження її з науковим керівником

На цьому етапі здобувач освіти обирає тему дослідження відповідно до власних інтересів, актуальності проблеми та наукових можливостей кафедри. Після вибору тема узгоджується з науковим керівником, визначаються основні цілі та завдання роботи.

2. Огляд наукової та методичної літератури

На цьому етапі здійснюється аналіз наукових джерел, підручників, статей, монографій та інших матеріалів, що стосуються обраної теми. Мета – сформулювати теоретичну базу дослідження та визначити сучасний стан проблеми.

3. Формулювання мети, завдань та гіпотези дослідження

Після ознайомлення з літературою визначаються основна мета курсової роботи, конкретні завдання та гіпотеза, що передбачає очікувані результати дослідження.

4. Розробка методики дослідження

На цьому етапі здобувач обирає методи збору та аналізу інформації (спостереження, анкетування, експеримент, аналіз документів тощо), визначає вибірку та інструменти для проведення практичної частини роботи.

5. Збір та обробка даних

Дослідження включає систематичне збирання необхідної інформації та її обробку за допомогою обраних методів. На цьому етапі важливо дотримуватися точності та об'єктивності, документувати всі результати.

6. Аналіз отриманих результатів

Отримані дані аналізуються з використанням статистичних, графічних або порівняльних методів. Результати порівнюються з гіпотезою та цілями дослідження.

7. Висновки та пропозиції

На основі проведеного аналізу формулюються висновки щодо досягнення мети та завдань роботи. При потребі пропонуються рекомендації для практичного застосування результатів дослідження.

8. Оформлення та підготовка до захисту

На завершальному етапі робота оформлюється відповідно до вимог закладу освіти. Проводиться перевірка на наявність помилок, логічність викладу,

правильність посилань та списку літератури. Здобувач готує презентацію та доповідь для захисту перед комісією.

9. Захист курсової роботи

Представлення роботи комісії, відповіді на запитання та отримання оцінки за курсову роботу.

СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

1. Титульна сторінка

На титульному аркуші зазначаються: повна назва закладу вищої освіти, факультету та кафедри; тема роботи; прізвище та ім'я здобувача (без скорочень), спеціальність і номер академічної групи; прізвище та ім'я, посада, науковий ступінь, вчене звання наукового керівника; відомості про оцінювання курсової роботи; рік і місто виконання (зразок наведено у додатку А).

2. Зміст роботи

Розташовується одразу після титульного аркуша. Має містити всі структурні елементи: вступ, розділ 1 (теоретичний), розділ 2 (практико-дослідницький), висновки, список використаних джерел, додатки. Пункти змісту подаються послідовно, чітко відображаючи логіку дослідження (Додаток Б).

3. Вступ

У вступі обґрунтовується актуальність теми, визначається наукова і практична значущість, формулюються мета, завдання, об'єкт і предмет дослідження. Коротко описуються методи, які планується використати, і загальна логіка виконання роботи. Рекомендується остаточно оформлювати вступ після завершення основної частини. Орієнтовний обсяг – близько 3 сторінок.

4. Основна частина

Складається з двох розділів. Текст курсової роботи викладається лаконічно, з використанням технічної термінології відповідно до чинних стандартів і вимог до науково-технічних робіт.

Розділ 1 (Теоретична частина) має відображати теоретичні та аналітичні підстави створення програмного продукту, інформаційної системи або цифрового рішення, передбаченого темою курсової роботи. У цьому розділі необхідно здійснити ґрунтовний аналіз і узагальнення інформаційних ресурсів, що характеризують сучасні програмні засоби, технології та аналоги, пов'язані з темою дослідження.

Аналіз наявних джерел має охоплювати:

- огляд існуючих програмних продуктів, цифрових платформ, інформаційних систем або технологічних рішень аналогічного призначення;
- характеристики їх функціональних можливостей, особливостей реалізації та сфер застосування;
- визначення можливостей застосування існуючих рішень для розв'язання поставленого завдання;
- виявлення обмежень або недоліків наявних програмних продуктів;

- обґрунтування доцільності створення запропонованого програмного рішення;
- побудову математичної або алгоритмічної моделі процесів, що лежать в основі функціонування розроблюваної системи чи програмного продукту.

У межах розділу також необхідно визначити сферу застосування створюваного програмного забезпечення та сформулювати основні вимоги до програмної системи, зокрема:

- вимоги до функціональних характеристик;
- вимоги до надійності та стабільності роботи;
- умови експлуатації програмного продукту;
- вимоги до апаратного забезпечення та технічних ресурсів;
- вимоги до програмної сумісності;
- вимоги до безпеки та захисту даних.

Крім того, у розділі визначаються вимоги до структури програмної системи, а саме:

- склад і призначення основних функціональних модулів;
- вимоги до інтерфейсу користувача;
- вимоги до роботи з даними та зовнішніми інформаційними ресурсами.

Завершується розділ описом порядку контролю, тестування та приймання створеного програмного продукту або цифрового рішення.

Орієнтовний обсяг – 12–15 сторінок.

Розділ 2 присвячено опису проектних і технічних рішень, що були реалізовані під час виконання курсової роботи.

У цьому розділі подається:

- опис архітектури програмної системи;
- алгоритм функціонування основних компонентів програмного продукту;
- структурна схема або блок-схема роботи системи;
- характеристика використаних програмних технологій, мов програмування, середовищ розробки та програмних бібліотек.

Інформаційне забезпечення містить опис структури даних, інформаційних потоків, баз даних або файлів, які використовуються програмною системою. За необхідності подаються схеми, діаграми, таблиці, що відображають організацію даних і взаємодію компонентів системи.

Математичне та алгоритмічне забезпечення передбачає опис математичних моделей, алгоритмів або обчислювальних методів, що застосовуються для реалізації поставлених завдань. На основі аналізу науково-технічних джерел

визначаються основні математичні співвідношення, логічні залежності та алгоритми, що лежать в основі функціонування програмного продукту.

Також у розділі стисло описуються особливості реалізації створеного програмного забезпечення, структура програмного коду та принципи його роботи.

Методика тестування програмного продукту має містити:

- об'єкт тестування – назву, призначення та сферу застосування створеного програмного продукту або цифрової системи;
- мету тестування, яка визначається відповідно до завдань курсової роботи;
- вимоги до програмного продукту, що підлягають перевірці;
- засоби та порядок проведення тестування, включаючи використані технічні й програмні засоби;
- методи тестування, що застосовуються для перевірки коректності роботи системи;
- результати тестування, які відображають працездатність, ефективність і відповідність програмного продукту визначеним вимогам.

Орієнтовний обсяг – 15–18 сторінок.

5. Висновки

Подаються за результатами виконаних завдань і визначеної мети. Формулюються узагальнення, практичні рекомендації та пропозиції щодо подальшого впровадження цифрових рішень. Обсяг – близько 3 сторінок.

6. Список використаних джерел (бібліографія)

Повинен включати 30–35 позицій. Список формується за алфавітом згідно з чинними стандартами бібліографії. Використовуються сучасні публікації (останнє десятиріччя), з яких щонайменше 25 % – за останні п'ять років. Обов'язковим є залучення іноземних джерел. Російськомовна література та посилання на авторів з росії не допускаються.

7. Додатки

У додатках розміщуються допоміжні матеріали: анкети, зразки тестів, результати проміжних обчислень, додаткові ілюстрації, описи програмних продуктів, скріншоти цифрових інструментів, які слугують доповненням до основного тексту.

Обсяг основного тексту становить 35–40 сторінок, не враховуючи список використаних джерел та додатки.

Завершена курсова робота має бути охайно зброшурованою, грамотною з погляду мови і стилю, а також відповідати встановленим вимогам до оформлення.

ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Після опрацювання наукових джерел і визначення теми дослідження здобувачу освіти необхідно скласти зміст курсової роботи (згідно з погодженим графіком). Для курсової роботи типовим є двочастинний поділ, де матеріал послідовно переходить від загальних теоретичних положень до аналізу конкретних практичних аспектів впровадження цифрових технологій у професійну підготовку.

Поширена помилка при формуванні змісту полягає в тому, що один розділ надмірно розширює тему, а інший виходить за її межі або містить матеріал, не пов'язаний із проблемою дослідження. Варто пам'ятати: назви розділів мають відображати окремі складові теми, але не дублювати чи спотворювати її зміст.

Доцільно включати в кожен розділ не більше трьох підпунктів. Занадто велика кількість питань може призвести до поверхневого викладу матеріалу або його фрагментарності, що негативно вплине на якість дослідження.

Загальна логіка побудови змісту може виглядати так:

- на початку подаються теоретичні положення, що створюють основу для розуміння проблеми й пояснюють ключові терміни та концепції;
- у наступних пунктах розкривається головний зміст дослідження з акцентом на прикладному аспекті використання цифрових технологій у професійній освіті;
- завершальним етапом є висновки, де узагальнюються результати, подаються практичні рекомендації та пропозиції щодо подальшого вдосконалення чи застосування цифрових рішень.

Попереднє продумування структури допомагає краще організувати дослідницький процес, вибудувати послідовність викладу та забезпечити логічну єдність роботи. Весь матеріал, який увійде до тексту, має прямо стосуватися обраної теми.

Для зручності рекомендується одразу визначити орієнтовний обсяг кожного розділу та підпунктів, що дає змогу уникнути дисбалансу між частинами дослідження. Після погодження змісту з науковим керівником здобувач освіти переходить до написання основного тексту.

РОБОТА НАД ТЕКСТОМ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Під час виконання курсової роботи рекомендується розпочинати з першого розділу – теоретичної частини. У ньому висвітлюються основні категорії та ключові концепти цифрової педагогіки, аналізуються сучасні підходи до впровадження цифрових технологій у систему професійної освіти. Зміст роботи має відповідати заявленій темі і не виходити за її межі, а виклад матеріалу повинен бути послідовним, аргументованим та підкріпленим науковими джерелами.

Усі положення потрібно подавати відповідно до затвердженого плану. Текст не повинен перетворюватися на набір непов'язаних фактів чи фрагментів. Кожне твердження варто підкріплювати теоретичним обґрунтуванням, фактичними даними або статистикою. Таблиці, схеми, графіки, діаграми чи скріншоти цифрових ресурсів слід супроводжувати поясненнями та аналізом. Без такого аналітичного підґрунтя візуальний матеріал не вважатиметься повноцінною складовою дослідження.

Текст курсової роботи має бути написаний науковою, коректною мовою без зайвих емоцій чи питальних конструкцій. Використовуються сучасні терміни цифрових технологій і педагогіки. Допускаються загальноприйняті скорочення («с.», «ст.», «та ін.»). Викладу від першої особи бажано уникати, надаючи перевагу формі «ми» або безособовим конструкціям («можна зробити висновок...»).

Стиль викладу має бути науковим і чітким. При цьому необхідно дотримуватися таких правил:

- уникати надмірно довгих і заплутаних конструкцій;
- не вживати мовних кліше та штампів, які не несуть додаткової змістовності;
- формулювати думки логічно, послідовно й зрозуміло, без питальних чи окличних речень;
- уважно ставитися до перекладу іншомовних джерел, не калькувати іншомовні конструкції;
- не обмежуватися абзацами в один-два рядки, а розкривати думку більш розгорнуто.

Якщо дослідження передбачає історичний аспект, доцільно використовувати архівні документи або першоджерела, що демонструють розвиток цифрових підходів у професійній освіті.

У тексті курсової роботи важливо дотримуватися наукової точності, граматики та стилістичної цілісності. В межах дослідження здобувач має:

- представляти різні наукові погляди й підходи педагогів та спеціалістів з цифрових технологій;
- висловлювати власну аргументовану позицію щодо дискусійних питань;
- аналізувати нормативно-правові документи України та міжнародні акти, які регламентують цифрову освіту;
- залучати практичні матеріали (опитування, результати впровадження цифрових інструментів у закладах професійної освіти, показники ефективності цифрових технологій).

Отже, підготовка тексту курсової роботи має поєднувати теоретичне осмислення проблеми та практичний аналіз застосування цифрових технологій у професійній освіті, що забезпечить комплексне й аргументоване розкриття теми.

ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується українською мовою на аркушах формату А4, текст друкується лише з одного боку сторінки. Основні параметри: шрифт *Times New Roman*, кегль – 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Поля: верхнє – 2 см, нижнє – 2 см, лівє – 3 см, правє – 1,5 см. Формат тексту: вирівнювання по ширині, без переносів, абзац – відступ 1,25 мм, щільність тексту – 100 %.

Нумерація сторінок розпочинається з титульного аркуша, однак цифра на ньому не ставиться. Подальші сторінки нумеруються у правому верхньому куті без додаткових знаків.

Зміст розміщується після титульної сторінки й має містити інформацію про сторінки, з яких починаються структурні частини: вступ, розділи, підрозділи, висновки, список джерел і додатки.

У змісті слова «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» і «ДОДАТКИ» наводяться без нумерації.

Назви структурних частин друкуються з лівого боку, великими літерами й виділяються жирним шрифтом.

Розділи позначаються арабськими цифрами, підрозділи – складною нумерацією (наприклад, 2.1, 2.2).

Заголовки підрозділів пишуться з великої літери звичайним шрифтом після номера.

Кожну структурну частину роботи розпочинають з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами, напівжирним, з вирівнюванням по центру без крапки в кінці. Відстань між заголовком та текстом має бути не менше двох рядків.

Основний текст оформляється без використання оригінальних стилів, бажано уникати підтекстових зносок; він має бути ретельно вичитаний, не містити прихованого тексту та тексту, розміченого кольорами. По тексту використовуються однакові лапки (« ») та апостроф (').

Ілюстративні матеріали (рисунки, діаграми, схеми, графіки, скріншоти цифрових інструментів) позначаються скороченням «Рис.» та нумеруються послідовно в межах розділів. Приклад: *Рис. 2.3.1* – перший рисунок у третьому підрозділі другого розділу. Назва розташовується під ілюстрацією.

Обов'язковим атрибутом ілюстрації є інформація про джерело. Якщо автор курсової роботи сформулював схему чи діаграму самостійно, то після його назви потрібно вказати знак (*) і написати: «*Складено автором самостійно» або ж «*Складено автором за [Номер джерела зі списку літератури]». Якщо здобувачем

освіти запозичена готова ілюстрація з літературного джерела, то після значка (*) потрібно написати: «*Джерело: [Номер джерела зі списку літератури та сторінки]». Підпис доцільно подати, використовуючи кегль 12.

Таблиці оформлюються за тим самим принципом. Номер подається над таблицею праворуч (наприклад: *Таблиця 2.3.1*), а назва – симетрично по центру жирним шрифтом. У тексті посилання на таблиці подаються у вигляді «(див. табл. 2.3.1)».

Приклад побудови таблиці

Таблиця 2.3.1

Назва таблиці

№ з/п	Позиція 1	Позиція 2	Позиція 3
1.			
2.			

Під час цитування або використання чужих матеріалів необхідно дотримуватися правил академічної доброчесності. Покликання оформлюються у квадратних дужках із зазначенням номера джерела зі списку літератури, а при цитаті – ще й номера сторінки. Текст цитати подається у лапках із повним збереженням стилю та граматики оригіналу.

Основні правила цитування

1. Цитувати потрібно в усіх випадках, коли в роботі використовуються дані, взяті зі сторонніх джерел, а не отримані або створені безпосередньо автором.

2. Цитата, введена до тексту роботи, має бути нерозривно пов'язана з ним, слугувати доказом, підтвердженням висунутих положень або ж бути основою для викладу інших, відмінних поглядів чи процитованої для дискусії.

3. Як пряма, так і непряма цитата вимагає покликання на джерело. Рекомендовані внутрішньотекстові покликання у квадратних дужках на кшталт [1, с. 231], де перша цифра – номер джерела за списком використаних джерел, друга – цитована сторінка. Покликання ставиться після цитованого фрагмента.

4. Цитуючи чужі вислови, необхідно пам'ятати, що надмірне цитування вказує на несамостійність мислення, справляє враження копії, а недостатнє – знижує наукову цінність викладеного матеріалу.

5. При цитуванні не варто покладатися на власну пам'ять, а обов'язково перевіряти цитований текст, звіряти його з оригіналом.

6. Помилковим вважається цитування, що вказує на джерело, де такої інформації немає.

7. Неприпустима і фальсифікація – підробка або зміна вихідних даних із метою доведення правильності висновку (гіпотези тощо), а також умисне використання неправдивих даних.

8. За обсягом цитата має бути такою, щоб її зміст був зрозумілий. Коротку цитату треба пояснити своїми словами.

9. Для цитування зазвичай беруть уривок, який містить логічно завершену думку: просте чи складне речення, декілька речень. Можна цитувати частину речення або окреме словосполучення, слово. Довжина цитати, як правило, не перевищує 6–7 рядків.

10. Текст, який цитується, береться в лапки. Цитати, що графічно відрізняються від основного тексту, у лапки не беруться. Йдеться про цитати, надруковані іншим шрифтом, курсивом, взяті з вірша зі збереженням поділу на рядки, цитати-епіграфи тощо. Без лапок подаються також непрямі цитати.

11. При прямому цитуванні необхідно дотримуватись обраної автором граматичної форми й особливостей авторського написання (наприклад, розрядкою, з підкресленням, великими літерами тощо). Зміна відмінкової форми слова в цитаті порівняно з першоджерелом можлива тоді, коли цитують окремі слова або словосполучення.

12. При непрямому цитуванні (перефразуванні, переказі думок автора своїми словами) слід бути гранично точним у відтворенні змісту тексту, давати відповідне покликання на джерело. У непрямій цитаті можлива зміна словоформ чи відмінків певних слів, така цитата подається без лапок.

13. Текст цитати з давнього джерела зазвичай виправляють відповідно до чинних норм орфографії та пунктуації, зберігаючи тільки індивідуальні особливості орфографії та пунктуації автора. Явні помилки або виправляють, або не виправляють, зазначаючи у примітках правильний варіант, виправлене слово, цифру тощо.

14. Не дозволяється об'єднувати в одній цитаті уривки, взяті з різних місць джерела, навіть якщо вони логічно пов'язані між собою. Кожен такий уривок має оформлятися як окрема цитата.

15. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не беруться в лапки, за винятком тих, які ще не усталилися в науці, викликають полеміку. Їх подають у лапках після виразу «так званий».

16. Допускається скорочення цитати, яке не веде до викривлення думки автора. Місце скорочення має бути позначене трьома крапками або трьома крапками в дужках [...] / <...> на місці пропуску. Вони ставляться в будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед пропущеним словом або за ним стояв розділовий знак, його не зберігають.

17. Цитата відтворюється здебільшого мовою основного тексту, а покликання на джерело подається лише мовою оригіналу.

18. Якщо цитується не першоджерело, а інше джерело-посередник, у якому наведено цю цитату, то перед покликанням зазначають: *Цит. за:* (цитується за:)

– і покликаються саме на джерело-посередника, звідки взято цитату [Цит. за: 28, с. 156].

19. Цитати варто наводити в основній частині роботи, вони можливі у «Вступі», але недоречні у «Висновках».

20. Якщо в цитованому тексті, узятому в лапки, є інші цитування, слова або вислови, що мають уживатися в лапках, доцільно використовувати лапки різної форми:

- зовнішні (кутові лапки, або «лапки-ялинки» («...»);
- внутрішні (“...”).

Наприклад:

І. Забіяка зазначає: «Усі спроби замінити традиційні “класичні” європейські моделі професійного навчання альтернативними, можливо, привабливішими та ефективнішими, не принесли бажаного успіху».

Додатки подаються після списку використаних джерел у порядку їхньої появи в тексті. Кожен додаток починається з нової сторінки. Заголовок оформлюється по центру великими літерами (наприклад: *ДОДАТОК А*, *ДОДАТОК Б*). Якщо додатків кілька, перед ними додають загальну назву «*ДОДАТКИ*». Додатки позначають великими літерами української абетки, за винятком літер **Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ**, наприклад: «Додаток А», «Додаток Б».

ІНФОРМАЦІЙНА БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ (РОБОТА З ДЖЕРЕЛАМИ ТА ПОКЛИКАННЯМИ)

У процесі підготовки курсової роботи здобувачі вищої освіти формують власний бібліографічний список за обраною темою, опрацьовують наукові матеріали та здійснюють критичний аналіз джерел. Основою інформаційної бази можуть стати: навчальні посібники, підручники, офіційні документи Міністерства освіти і науки, професійні стандарти, енциклопедичні та довідкові видання, наукові статті, монографії, дисертації, матеріали електронних освітніх платформ, а також інші документи й ресурси, які стосуються цифрових технологій у професійній освіті.

Важливу роль відіграють електронні ресурси: електронні бібліотеки, бази даних, цифрові журнали, аналітичні звіти та навчальні матеріали. Використовуючи інтернет-джерела, здобувач освіти має перевіряти їх достовірність, наукову цінність та актуальність.

Опрацьовуючи літературу та цифрові ресурси, здобувач виконує конспекти, робить виписки та цитати, відзначає проблемні моменти для подальшого аналізу. Офіційні документи (накази, стандарти, методичні матеріали) доцільно використовувати як підтвердження ключових положень. У дослідженні також можна застосовувати практичні матеріали з освітніх закладів: конспекти занять, методичні розробки, звіти про впровадження цифрових інструментів, результати тестувань, аналітичні довідки, скриншоти роботи освітніх платформ тощо.

Доцільно починати опрацювання джерел із навчально-методичних матеріалів (лекційні та семінарські конспекти, довідкова література), а вже потім переходити до наукових статей, монографій і спеціалізованих баз даних. Основна увага має приділятися новітнім дослідженням, особливо за останнє десятиріччя, адже саме в цей час цифрові технології розвиваються найбільш динамічно. Водночас для вивчення ретроспективи можна звертатися і до старіших джерел.

Пошук літератури здійснюється через бібліотечні каталоги, наукометричні бази, консультації з науковим керівником, викладачами кафедри та бібліотекарями. При цьому здобувачеві варто систематично робити записи у різних форматах:

- повні конспекти з основними положеннями й власними коментарями;
- тези чи короткі виписки з ключовими ідеями та статистичними даними;
- цитати з точним зазначенням сторінок;
- примітки щодо проблемних аспектів, які вимагають додаткового аналізу;

- переказ з авторською інтерпретацією з обов'язковим посиланням на першоджерело.

Обов'язковою умовою є дотримання принципів академічної доброчесності: недопустимі плагіат, копіювання текстів без посилання, перекручування або вигадкування даних.

Для зручності всі цитати, виписки та нотатки доцільно систематизувати в окремих документах (у паперовому чи електронному вигляді), фіксуючи повні бібліографічні дані: автора, назву, рік видання, видавництво, сторінки. Це значно спрощує подальше написання курсової, дає змогу швидко знаходити потрібні матеріали, порівнювати погляди різних авторів і формулювати власні висновки.

Дослідження має ґрунтуватися на критичному аналізі літератури, правильному використанні термінів, чіткому розумінні наукових категорій і вмінні визначати новизну та практичну значущість джерел. Важливо не лише знати дефініції, а й розуміти їхні взаємозв'язки, коректно формуючи термінологічний апарат роботи.

Умовно роботу з джерелами можна поділити на такі етапи:

1. Фіксація повних бібліографічних даних.
2. Ознайомлення зі структурою й основним змістом джерела.
3. Детальне вивчення потрібних фрагментів.
4. Виконання виписок та цитування з точним посиланням на сторінки.
5. Критичне опрацювання та редагування записів для подальшого використання у тексті курсової.

Дотримання цих правил дає змогу створити якісну інформаційну базу для науково обґрунтованого та результативного дослідження з проблем цифрових технологій у професійній освіті.

**Приклади оформлення бібліографічного опису з урахуванням
Національного стандарту України
ДСТУ 8302:2015**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Костусяк Н. М. Структура міжрівневих категорій сучасної української мови : монографія. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. 452 с. 2. Матіос М. Нація. Львів : ЛА «ПРАМІДА», 2007. 256 с. 3. Саєнко В. Сучасна українська література : компендіум. Одеса : Астропринт, 2014. 352 с. 4. Ситнік Б. Т. Основи інформаційних систем і технологій : навч. посіб. Харків : УкрДУЗТ, 2019. 175 с. 5. Шевчук С. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. Київ : Алерта, 2023. 536 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Л., Тучак Т. В. Податкові системи зарубіжних країн : навч. посіб. Київ : Вид. дім «Кондор», 2023. 236 с. 2. Артеменко А. П., Бобловський О. Ю. Від глобалізації до індивідуалізації: топологія міжкультурної взаємодії: монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2014. 215 с. 3. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 4. Бутенко Т. А., Сирий В. М. Інформаційні системи та технології : навч. посіб. Харків : ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2020. 207 с. 5. Семенов О., Фаст О. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. 221 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Пустовенко В. В., Максименко І. Л., Яким А. С. Безпека життєдіяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2017. 348 с. 3. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т. та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с. 2. Організація ветеринарної справи : навч. посіб. / Бегас В. Л., Галатюк О. Є., Романишина Т. О., Лахман А. Р. Житомир : «Євро-Волинь», 2022. 132 с.
П'ять і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Культура в сучасних трансформаційних процесах : монографія / Бровко М. М. та ін. Ніжин : Аспект-Поліграф, 2011. 395 с. 2. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 3. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 4. Українська історія в кінофільмах : посіб. для вчителя / Волошенюк О. В. та ін. ; за ред. О. В. Волошенюк, В. Ф. Іванова. Київ : ЦВП, АУП, 2018. 57 с.
Колективний	<ol style="list-style-type: none"> 1. Культуромовна особистість фахівця у XXI столітті : зб. матеріалів VII

автор	<p>Міжнар. наук.-практ. конф. / за ред. О. М. Семенов. Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2023. Вип. 6. 120 с.</p> <p>2. Цифрова трансформація соціоекономічних, управлінських та освітніх систем сучасного суспільства : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. / ред.-упоряд. проф. В. Г. Воронкова. Запоріжжя : Вид. дім «Гельветика», 2022. 692 с.</p>
Автор(и) та редактор(и) / упорядник(и)	<p>1. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Історія України» / уклад. : М. Б. Близняк, В. С. Марчук, Л. В. Трофимович. Острогоз : Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2014. 112 с.</p> <p>2. Пріоритети розвитку фінансової системи України в умовах євроінтеграційних процесів : монографія / Гриценко Л. Л. та ін. ; за заг. ред. Л. Л. Гриценко. Суми : Сумський держ. ун-т, 2021. 379 с.</p> <p>3. Психологія мас : навч. посіб. / авт.-упоряд. Я. Є. Кальба. Тернопіль : Навчальна книга «Богдан», 2012. 208 с.</p> <p>4. Психологія професійної діяльності : підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 256 с.</p>
Багатотомне видання	<p>1. Енциклопедія історії України : у 10 т. Київ : Наук. думка, 2013. Т. 10. 784 с.</p> <p>2. Загнітко А. Словник сучасної лінгвістики : поняття і терміни. Донецьк : ДонНУ, 2012. Т. 4. 388 с.</p>
Автор і перекладач	<p>1. Бек У. Влада і контрвлада у добу глобалізації. Нова світова політична економія / пер. з нім. О. Юдіна. Київ : Ніка-Центр, 2011. 408 с.</p> <p>2. Ворбертон Н. Коротка історія філософії / пер. з англ. А. Марховської ; наук. ред. В. Хома. Київ : Наш Формат, 2023. 217 с.</p> <p>3. Кемпбелл Дж. Тисячолікий герой / пер. з англ. О. Мокровольського. Львів : Terra incognita, 2020. 416 с.</p>
Частина видання	
Розділ книги	<p>1. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p> <p>2. Еко У. Поетика відкритого твору / пер. з іт. У. Головацької. <i>Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття</i> / за ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 1996. С. 408–417.</p> <p>3. Лісовський А. М. Риторика і сучасна літературна освіта. <i>Педагогічна риторика: історія, теорія, практика</i> : монографія / Кучерук О. А. та ін. ; за ред. О. А. Кучерук. Київ : КНТ, 2016. С. 188–196.</p>
Тези доповідей, матеріали конференцій	<p>1. Гринишина М. О., Гончаров А. В. Драматургія Едварда Олбі та український «театр абсурду»: проблеми конвергенції. <i>Сценічне мистецтво: сучасна лексика та форматворчі процеси</i> : тези доп. III Всеукр. наук.-практ. конф., 25 квіт. 2024 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2024. С. 61–65.</p> <p>2. Лещенко С. Сучасні погляди на теорії лідерства. <i>Проблеми психології діяльності в особливих умовах</i> : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 23 квіт. 2024 р. Київ : 7БЦ, 2024. С. 71–75.</p> <p>3. Толмачова І. М., Черченко І. О. Академічна культура як компетентність здобувача вищої освіти. <i>Міжгалузеві диспути: динаміка та розвиток сучасних наукових досліджень</i> : матеріали III міжнар. наук. конф., 27 січ. 2023 р. Хмельницький, 2023. С. 225–227.</p>
Статті з продовжуваного й періодичного	<p>1. Барабаш Ю. Чуже–Інакше–Своє. Етнокультурне пограниччя: концептуальний, типологічний та ситуативний аспекти. <i>Слово і Час</i>. 2020. № 2. С. 3–32.</p>

видання	<ol style="list-style-type: none"> 2. Борисова Т. Філософський ландшафт феномену «тиша». <i>Філософія та політологія в контексті сучасної культури</i>. 2024. Т. 16. С. 3–10. 3. Гончаренко О. М. Професійна деформація та її вплив на психічне здоров'я рятувальників. <i>Психологія та психіатрія</i>. 2018. № 3. С. 112–118. 4. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 01 листоп. (№ 205). С. 5. 5. Кондратенко Н. Методи корпусної лінгвістики в дослідженні етно- і гетеростереотипів. <i>Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія історична та філологічна</i>. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський нац. ун-т імені Івана Огієнка, 2023. Вип. XX. С. 80–89.
Електронні ресурси	
Книги, періодичні видання, законодавчі й нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 15.10.2024). 2. Про бджільництво : Закон України від 22 лют. 2000 р. № 1492-III. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1492-14#Text (дата звернення: 16.12.2024). 3. Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції : Закон України від 14 січ. 2000 р. № 1393-XIV. Дата оновлення: 01.10.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1393-14#Text (дата звернення: 18.10.2024). 4. Про вищу освіту : Закон України від 01 лип. 2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 24.03.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text (дата звернення: 22.11.2024). 5. Про затвердження Методики оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 лют. 2002 р. № 175. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/175-2002-%D0%BF#Text (дата звернення: 05.12.2024) 6. Хміль А. А. Функції державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf (дата звернення: 12.01.2025).
Сторінки з вебсайтів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? <i>Екологія життя</i> : вебсайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 10.09.2024). 2. Український інститут національної пам'яті : вебсайт. URL: https://uinp.gov.ua/ (дата звернення: 20.12.2024). 3. Мова – ДНК нації : вебсайт. URL: https://ukr-mova.in.ua/ (дата звернення: 09.11.2024).
Інші документи	
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05 верес. 2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19 трав. 2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48–49. Ст. 536. 4. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 груд. 2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.
Дисертації,	<ol style="list-style-type: none"> 1. Войтов А. В. Підвищення ефективності діагностування

<p>автореферати дисертацій</p>	<p>гідростатичних приводів сільськогосподарських машин за динамічними характеристиками під навантаженням : автореф. дис. ... канд. техн. наук : 05.05.11. Харків, 2018. 20 с.</p> <p>2. Герасименко Ю. А. Рецепція української історії в західноєвропейській прозі кінця XX – початку XXI століття : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Бердянський держ. пед. ун-т. Бердянськ, 2018. 259 с.</p> <p>3. Сабадах О. П. Синтез, властивості та біологічна активність триазенів 9,10-антрацендіону і його похідних : автореф. дис. ... канд. хім. наук : 02.00.03. Львів, 2019. 22 с.</p> <p>4. Терлецька В. О. Формування та розвиток венчурних структур в умовах активізації інноваційної діяльності : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03 / Нац. ун-т «Львівська політехніка». Львів, 2023. 541 с.</p>
<p>Стандарти</p>	<p>1. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ 3582-97 ; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>3. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p>

ПРОЦЕДУРА ДОПУСКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Підготовка до захисту курсової роботи є важливим етапом завершення дослідження, оскільки саме під час захисту здобувач освіти демонструє рівень засвоєних знань, здатність до наукового аналізу, логічного мислення та вміння презентувати результати власної роботи.

Не пізніше ніж за три тижні до захисту курсову роботу необхідно подати науковому керівникові кафедри для перевірки її змісту та структури, відповідності принципам академічної доброчесності та внесення необхідних коригувань.

Курсові роботи, які за оцінкою наукового керівника кафедри відповідають вимогам і заслуговують на позитивну оцінку, допускаються до захисту. Якщо курсова робота не відповідає встановленим вимогам або має суттєві недоліки, здобувач освіти отримує негативну оцінку (FX), і така робота не допускається до публічного захисту.

Курсову роботу подають у двох форматах: друкованому та електронному. Електронна версія, оформлена у вигляді одного файлу, повинна повністю відповідати друкованому примірнику та передається для перевірки на оригінальність відповідно до розділу «Політика освітнього компонента».

Захист відбувається у визначені деканатом терміни на відкритих засіданнях комісії, до складу якої входять науковий керівник, викладачі профільної кафедри та здобувачі групи. Перед виступом здобувач ознайомлюється з рецензією, враховує зауваження та готує доповідь.

Метою захисту є перевірка:

- самостійності виконання дослідження;
- розуміння теоретичних основ та практичних аспектів теми;
- уміння обґрунтувати зроблені висновки та рекомендації щодо впровадження цифрових технологій у професійну освіту.

У виступі здобувач має:

- назвати тему курсової роботи та пояснити причини її вибору;
- сформулювати мету та завдання дослідження;
- стисло охарактеризувати зміст, особливу увагу приділивши методиці дослідження, використаним цифровим інструментам та отриманим результатам;
- описати практичну частину роботи, зокрема експериментальні чи дослідницькі матеріали, які демонструють реальні приклади застосування цифрових технологій у професійній підготовці, а також надати методичні пропозиції й рекомендації;
- зробити висновки та окреслити перспективи подальших досліджень.

Після доповіді здобувач відповідає на запитання членів комісії та аудиторії. Під час дискусії оцінюється актуальність проблематики, глибина аналізу, практична значущість розроблених рекомендацій. Тривалість захисту зазвичай не перевищує **10 хвилин**.

ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Оцінка захисту курсової роботи є комплексним показником, що враховує результати розгляду курсової роботи як завершеного та належно оформленого дослідження, а також демонстрацію професійних компетентностей здобувача під час захисту.

Оцінка виставляється на титульному аркуші роботи та засвідчується підписами наукового керівника та членів екзаменаційної комісії.

Критерії оцінювання захисту включають:

- якість змісту курсової роботи (самостійність, новизна, системність викладу, обґрунтованість практичних рекомендацій);
- дотримання формальних вимог (оформлення, грамотність, науковий стиль, правильність бібліографічного опису джерел, наявність і якість ілюстрацій та статистичних матеріалів);
- рівень виступу (чіткість формулювань, аргументованість висновків, культура мовлення, здатність давати змістовні відповіді на запитання).

У разі успішного захисту здобувач отримує підсумкову оцінку.

Критерії оцінювання курсової роботи

Оцінювання курсової роботи з цифрових технологій здійснюється комплексно й охоплює кілька ключових аспектів: рівень теоретичної аргументації, якість виконання практичної частини, дотримання встановлених вимог до оформлення та результативність захисту.

Рівні оцінювання

«Відмінно» (А).

Тема курсової роботи є актуальною та ґрунтовно обґрунтованою з урахуванням сучасного розвитку цифрових технологій і напрямів їх застосування в освіті або професійній діяльності. Робота має чітку, логічну й послідовну структуру. Продемонстровано високий рівень володіння фаховою та ІТ-термінологією. Теоретичні положення опрацьовано критично, результати дослідження систематизовано та інтерпретовано на належному науковому рівні. Висновки є переконливими, а практичні рекомендації – доцільними та аргументованими. Автор демонструє високий рівень практичних умінь у доборі та використанні цифрових технологій, програмних засобів, сучасних інструментів і методик. Практична частина виконана якісно, із проявом самостійності та елементами інноваційності. Робота оформлена відповідно до вимог. Захист є логічним, стислим і переконливим; відповіді на запитання – повні та аргументовані. Порухення академічної доброчесності та мовних норм відсутні.

«Добре» (В).

Тема курсової роботи є актуальною та достатньо обґрунтованою. Робота має логічну структуру та відповідає основним вимогам до наукових досліджень. Теоретичний матеріал опрацьовано на належному рівні, використано сучасні

джерела та фахову термінологію. Практична частина містить застосування цифрових технологій, програмних засобів або сучасних інструментів для розв'язання поставлених завдань. Результати дослідження узагальнено та представлені у висновках. Робота може містити незначні неточності у викладі матеріалу або оформленні. Під час захисту здобувач демонструє достатній рівень володіння темою та здатність аргументовано відповідати на запитання.

«Добре» (C).

Тема курсової роботи розкрита загалом повно, проте окремі аспекти дослідження висвітлено недостатньо глибоко. Теоретичний аналіз джерел має переважно описовий характер. Практична частина виконана із застосуванням відповідних цифрових технологій або програмних засобів, однак її результати потребують більш детального обґрунтування або аналізу. У роботі можуть бути окремі неточності в структурі, оформленні або використанні термінології. Захист демонструє загальне розуміння теми, але відповіді на окремі запитання можуть бути неповними.

«Задовільно» (D).

Курсова робота виконана відповідно до основних вимог, проте має обмежений рівень теоретичного опрацювання теми. Аналіз наукових джерел є поверховим. Практична частина виконана на базовому рівні, використання цифрових технологій або програмних засобів є обмеженим. Висновки частково відповідають поставленим завданням дослідження. У роботі наявні окремі недоліки у структурі або оформленні. Під час захисту здобувач демонструє базове розуміння теми.

«Задовільно» (E).

Тема курсової роботи розкрита частково. Теоретичний матеріал опрацьовано фрагментарно, використання джерел обмежене. Практична частина має описовий характер або виконана на мінімальному рівні. Висновки сформульовані загально і недостатньо обґрунтовані. Робота містить недоліки у структурі або оформленні. Під час захисту здобувач демонструє лише базове розуміння досліджуваної проблеми.

«Незадовільно» (FX).

Курсова робота має значні недоліки у змісті, структурі або практичній частині. Теоретичний аналіз є поверховим або фрагментарним, практична складова недостатньо опрацьована або відсутнє обґрунтування використаних цифрових технологій. Висновки не відповідають поставленим завданням. Робота потребує суттєвого доопрацювання. Під час захисту здобувач демонструє недостатній рівень володіння матеріалом.

«Незадовільно» (F).

Курсова робота не відповідає встановленим вимогам. Тема практично не розкрита, відсутній належний теоретичний аналіз та практична частина. Робота має суттєві порушення структури, оформлення або принципів академічної доброчесності. Здобувач не здатний пояснити основні положення дослідження та результати роботи. Робота підлягає повторному виконанню.

Співвідношення національної системи та шкали ECTS

Для уніфікації оцінювання застосовується таблиця відповідності. Залежно від підсумкового бала здобувач вищої освіти отримує оцінку за шкалою ECTS:

Бали	Оцінка ECTS	Національна шкала	Обґрунтування
90-100	A	відмінно	найвищі результати, глибокі знання предмета та повна відповідність всім вимогам.
82-89	B	дуже добре	високий рівень знань, але з незначними недоліками.
75-81	C	добре	знання студента достатні для успішного виконання завдань, хоча є окремі недоліки
65-74	D	задовільно	базовий рівень знань із деякими помітними недоліками
60-64	E	достатньо	мінімально достатній рівень знань
35-59	FX	незадовільно	знання здобувача не відповідають мінімальним вимогам
1-34	F	незадовільно	необхідне доопрацювання роботи або повторне виконання

Шкала оцінювання з ОК у балах (шкала Інституту), яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Диференційований залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано з оцінкою «відмінно»
82-89	B (дуже добре)	Добре	Зараховано з оцінкою «добре»
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	Зараховано з оцінкою «задовільно»
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Розробка цифрового освітнього ресурсу для підтримки навчання з ІТ-дисципліни.
2. Використання систем управління навчанням (LMS) в організації освітнього процесу.
3. Проектування моделі цифрового освітнього середовища закладу освіти.
4. Використання хмарних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців.
5. Інтерактивні цифрові інструменти як засіб активізації навчальної діяльності здобувачів освіти.
6. Використання технологій візуалізації даних у навчанні цифрових технологій.
7. Розробка вебресурсу для підтримки навчання комп'ютерно-орієнтованих дисциплін.
8. Використання онлайн-платформ для організації дистанційного та змішаного навчання.
9. Роль цифрових технологій у формуванні інформаційної культури здобувачів освіти.
10. Використання програмування як засобу формування професійних компетентностей майбутніх фахівців.
11. Розробка навчального вебзастосунку для підтримки освітнього процесу.
12. Використання технологій баз даних для організації освітніх інформаційних ресурсів.
13. Розробка інформаційної системи обліку навчальних результатів здобувачів освіти.
14. Використання комп'ютерної графіки та цифрового дизайну в освітніх ресурсах.
15. Розробка мультимедійних навчальних матеріалів для ІТ-дисциплін.
16. Використання візуального контенту у цифровому освітньому середовищі.
17. Використання комп'ютерних мереж в організації освітнього процесу.
18. Проектування локальної комп'ютерної мережі закладу освіти.
19. Забезпечення інформаційної безпеки в комп'ютерних мережах закладу освіти.
20. Використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі.
21. Інтелектуальні системи підтримки навчання у цифровому освітньому середовищі.
22. Аналіз можливостей використання чат-ботів в освітньому процесі.
23. Використання цифрових інструментів для організації проектної діяльності здобувачів освіти.
24. Цифрові сервіси підтримки командної роботи в освітньому процесі.

25. Цифрові технології як засіб формування професійних компетентностей здобувачів освіти.
26. Використання аналітики освітніх даних у цифровому освітньому середовищі.
27. Цифрові інструменти оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.
28. Розробка цифрового навчального проєкту для комп'ютерно-орієнтованої дисципліни.
29. Використання сучасних цифрових технологій у професійній діяльності педагога.
30. Інтеграція цифрових сервісів у цифрове освітнє середовище закладу освіти.
31. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці здобувачів освіти.
32. Формування цифрової компетентності здобувачів освіти засобами ІКТ.
33. Використання онлайн-сервісів для організації навчальної взаємодії.
34. Розробка навчального вебсайту для підтримки освітнього процесу.
35. Створення вебресурсу для організації електронного навчального курсу.
36. Використання вебтехнологій для створення цифрових освітніх ресурсів.
37. Розробка програмного застосунку для автоматизації освітніх завдань.
38. Використання алгоритмічного мислення у навчанні програмування.
39. Розробка програмного модуля для автоматизації освітніх процесів.
40. Використання мови Python для аналізу освітніх даних.
41. Розробка навчальних програмних засобів мовою Python.
42. Використання Python для створення освітніх програмних застосунків.
43. Розробка візуального контенту для цифрових освітніх ресурсів.
44. Дизайн цифрових освітніх ресурсів для підтримки освітнього процесу.
45. Проєктування бази даних для інформаційної системи закладу освіти.
46. Розробка бази даних для обліку навчальної діяльності здобувачів освіти.
47. Використання баз даних для організації освітніх інформаційних систем.
48. Аналіз та оптимізація апаратного забезпечення комп'ютерного класу.
49. Модернізація комп'ютерної лабораторії для навчання ІТ-дисциплін.
50. Управління освітнім ІТ-проєктом у закладі освіти.
51. Використання цифрових технологій для забезпечення доступності освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами.
52. Цифрові інструменти підтримки інклюзивного навчання у закладі освіти.
53. Проєктування доступного цифрового освітнього середовища для здобувачів освіти з різними освітніми потребами.
54. Адаптація цифрових освітніх ресурсів для інклюзивного навчання.

55. Використання мультимедійних технологій для підтримки інклюзивного освітнього процесу.
56. Цифрові технології як засіб забезпечення рівного доступу до освіти.
57. Розробка доступного навчального вебресурсу з урахуванням принципів інклюзивного дизайну.
58. Використання спеціалізованого програмного забезпечення для підтримки навчання осіб з особливими освітніми потребами.
59. Використання технологій штучного інтелекту для підтримки інклюзивного навчання.
60. Розробка цифрових навчальних матеріалів на основі принципів універсального дизайну навчання (UDL).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
Факультет економіки, управління та діджиталізації
Кафедра цифрових, освітніх та соціо-економічних технологій

КУРСОВА РОБОТА
за спеціалізацією

на тему: _____
(тема курсової роботи)

Виконав (-ла): здобувач (-ка) __ курсу групи __
спеціальності _____

_____ *шифр і назва спеціальності*

_____ *назва програми*

_____ *Ім'я ПРІЗВИЩЕ*

Керівник: _____

_____ *науковий ступінь, учене звання, посада*

_____ *Ім'я ПРІЗВИЩЕ наукового керівника*

Національна шкала

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

ЗРАЗОК ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ**ЗМІСТ**

ВСТУП	
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ	
1.1. Цифрові технології в системі професійної підготовки здобувачів освіти: сутність, функції, сучасні напрями розвитку	
1.2. Цифрова компетентність педагога професійної освіти та здобувача освіти: компоненти, показники, рівні сформованості.....	
1.3. Дидактичний потенціал LMS і хмарних сервісів у змішаному навчанні: подання матеріалу, комунікація, контроль результатів.....	
РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТУВАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	
2.1. Розроблення фрагмента електронного курсу в LMS: структура, навчальні матеріали, види діяльності, засоби контролю	
2.2. Організація взаємодії та оцінювання навчальних досягнень із використанням онлайн-інструментів (тестування, рубрики, аналітичні засоби)	
2.3. Оцінювання результативності впровадження та методичні рекомендації щодо вдосконалення цифрового освітнього середовища..	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

ВЗІРЕЦЬ ОФОРМЛЕННЯ РОЗДІЛІВ

РОЗДІЛ 1.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ

1.1. Цифрові технології в системі професійної підготовки здобувачів освіти: сутність, функції, сучасні напрями розвитку

Текст
Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст
Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст
Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст
Текст.

Текст
Текст Текст

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Басюк Т. О., Гулай О. І., Жидик Т. І.. Засоби та технології цифрового навчання : монографія. Луцьк, 2023. 160 с.
2. Басюк Т. О.. Цифрова трансформація освіти: теоретико-методичні засади : монографія / за заг. ред. Сергієнко В. П. ; наук. ред. Франчук Н. П.. Київ : Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2024. 382 с.
3. Васильєв О. Програмування мовою PHP : навч. посіб. Київ : Видавництво «Ліра-К», 2022. 368 с.
4. Гуржій А. М., Возненко Л. І., Поворознюк Н. І., Самсонов В. В. Основи інформаційних технологій : навч. посіб. для здобувачів проф. (проф.-тех.) освіти. Київ : Літера ЛТД, 2023. 288 с.
5. Закон України: Про освіту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
6. Закон України: Про фахову передвищу освіту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
7. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015 [Чинний від 2016-07-01]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2015. 20 с. URL: <https://library.khntusg.com.ua/sites/default/files/2021-11/dstu-8302-2015.pdf>
8. Карпович І. Б., Штифурак В. І.. Освітній потенціал ChatGPT очима студентів. Інформаційні технології і засоби навчання. 2025. Т. 109, № 5. С. 186–202.
9. Кодекс академічної доброчесності Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут». URL: <https://kpd.edu.ua/wp-content/uploads/2022/04/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>
10. Морзе Н. В., Барна О. В.. Інформатика. 7 клас : підручник. Київ : УОВЦ «Оріон», 2024. 256 с.
11. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут». URL: <https://kpd.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/Polozhennya-pro-komisiyu-z-pytan-etyky-ta-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>
12. Положення про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі Кам'янець-Подільський фаховий коледж НРЗВО «Кам'янець-подільський державний інститут». URL: <https://kpd.edu.ua/wp-content/uploads/2022/05/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu-FMB.pdf>
13. Положення про систему запобігання плагіату в академічних текстах працівників та здобувачів вищої/фахової передвищої освіти НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» та Відокремленого структурного підрозділу Кам'янець-Подільський фаховий коледж НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут». URL: <https://kpd.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/Polozhennya-pro-systemu-zapobigannya-plagiatu.pdf>
14. Професійна освіта (цифрові технології): магістерський курс : навч. посіб. / за

- заг. ред. Гулай О. І.. Луцьк : Луцький національний технічний університет, 2023. 256 с.
15. Сіциліцин Д. В., Осадчий В. В.. Можливості використання мовної моделі ChatGPT для візуалізації понять програмування C++ у навчальному процесі. Інформаційні технології і засоби навчання. 2023. Т. 97, № 5. С. 167–180.
 16. Тріпак М. М. «Вишкіл-практикум» з підготовки курсових робіт та проходження виробничої практики за ОПС фаховий молодший бакалавр : навч.-метод. посіб. / за ред. М. М. Тріпака. Кам'янець- Подільський : ЗУНУ, 2022. 94 с.
 17. Уманець В. О., Шахіна І. Ю., Розпутня О. М.. Підготовка майбутніх учителів інформатики до використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 2024. Вип. 72. С. 162–170.
 18. Шишкіна М. П., Носенко Ю. Г.. Хмарні технології відкритої науки для професійного розвитку вчителів. Фізико-математична освіта. 2022. Т. 37, № 5. С. 69–74.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО
ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ
ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ**